

**Calliostoma gubbiolii Nofroni, 1984 (Prosobranchia: Trochidae),
uit Portugal**

R. W. B. BRUINS

Van Mierislaan 6, 1231 AJ Nieuw Loosdrecht

Kort geleden werd door Nofroni (1984) melding gemaakt van een nieuwe soort uit het geslacht *Calliostoma* Swainson, 1840, onder de naam *C. gubbiolii*. Nofroni's beschrijving is gebaseerd op 17 exemplaren, afkomstig uit de Middellandse Zee ter hoogte van S. Pedro de Alcantara, Z.O.-Spanje (provincie Málaga). De dieren werden 60-90 m diep aangetroffen. Als eventuele verdere vindplaatsen noemt Nofroni (1984: 3) de Canarische Eilanden en de kust van Portugal; het blijft onduidelijk waarop deze mening gebaseerd is. In verband hiermee is het volgende vermeldenswaard.

In juli 1980 vond de schrijver van dit artikel in Luz, Portugal (provincie Algarve), in op het strand gestapelde potten van aardewerk, die door de plaatselijke vissers worden gebruikt om inktvissen (*Octopus*) te vangen, een tweetal schelpen van een *Calliostoma*-soort, waarbij in eerste instantie gedacht werd aan *C. granulatum* (Born, 1778). Bij een grondige vergelijking met de in de collectie van de schrijver aanwezige exemplaren van laatstgenoemde soort bleken er evenwel duidelijke verschillen te bestaan. De te Luz gevonden schelpen vertonen een wat meer geprononceerde spiraalsculptuur, terwijl vooral ook de zijden van de huisjes minder hol zijn en de basis vlakker is. Bij de soort uit Luz smelten de onderste twee spiraalribben van de omgangen als het ware samen tot een soort kiel, die op regelmatige afstanden voorzien is van knobbels.

In juli 1982 werden op precies dezelfde vindplaats opnieuw twee exemplaren van deze problematische soort verzameld. Aangezien het nog steeds niet was gelukt om de soort in de literatuur terug te vinden, werd de hulp ingeroepen van Dr. Ir. J. J. van Aartsen (Dieren). Laatstgenoemde kwam samen met Ir. H. P. M. G. Menkhorst tot de conclusie dat de schelpen tot een nog niet beschreven soort behoorden. Enige tijd later volgde de publicatie van Nofroni (1984), die een in bewerking zijnde beschrijving verder overbodig maakte; voor een uitvoerige beschrijving van de *C. gubbiolii* genoemde soort kan naar Nofroni (1984) verwezen worden. Het Atlantische materiaal van Luz (fig. 1-5) komt zeer goed overeen met Nofroni's beschrijving en afbeeldingen. Bij de analyse van de malacofauna van Algeciras werd de soort niet aangetroffen (Van Aartsen, Menkhorst & Gittenberger, 1984: 10-11).

In april 1984 werden inmiddels op exact dezelfde plaats te Luz nogmaals twee exemplaren van *C. gubbiolii* aangetroffen, waardoor het totale aantal van deze vindplaats bekende schelpen van deze soort nu zes bedraagt. De afmetingen van de huisjes zijn als volgt (in mm):

Hoogte	17,1	15,3	14,2	13,4	12,7	10,5
Breedte	14,0	12,3	11,6	11,3	11,2	9,7
Hoogte mond	5,9	4,6	4,5	4,4	4,3	3,7

Vijf exemplaren bevinden zich in de verzameling van de schrijver, terwijl het zesde is opgenomen in de collectie van Dr. van Aartsen.

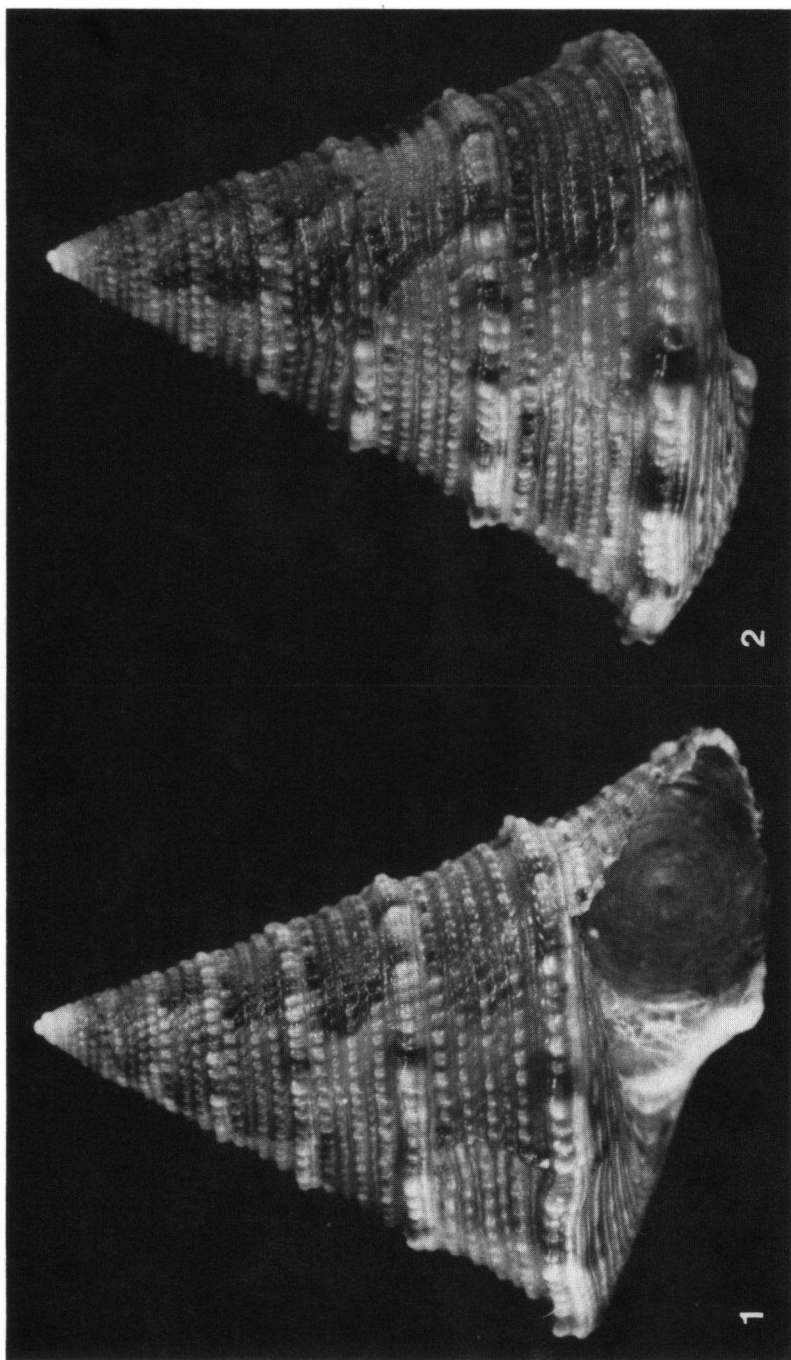

Fig. 1-2. *Calliostoma gubbii* Nofroni, 1984, Luz (Portugal), 13,4 x 14,3 mm, collectie R.W.B. Bruins.

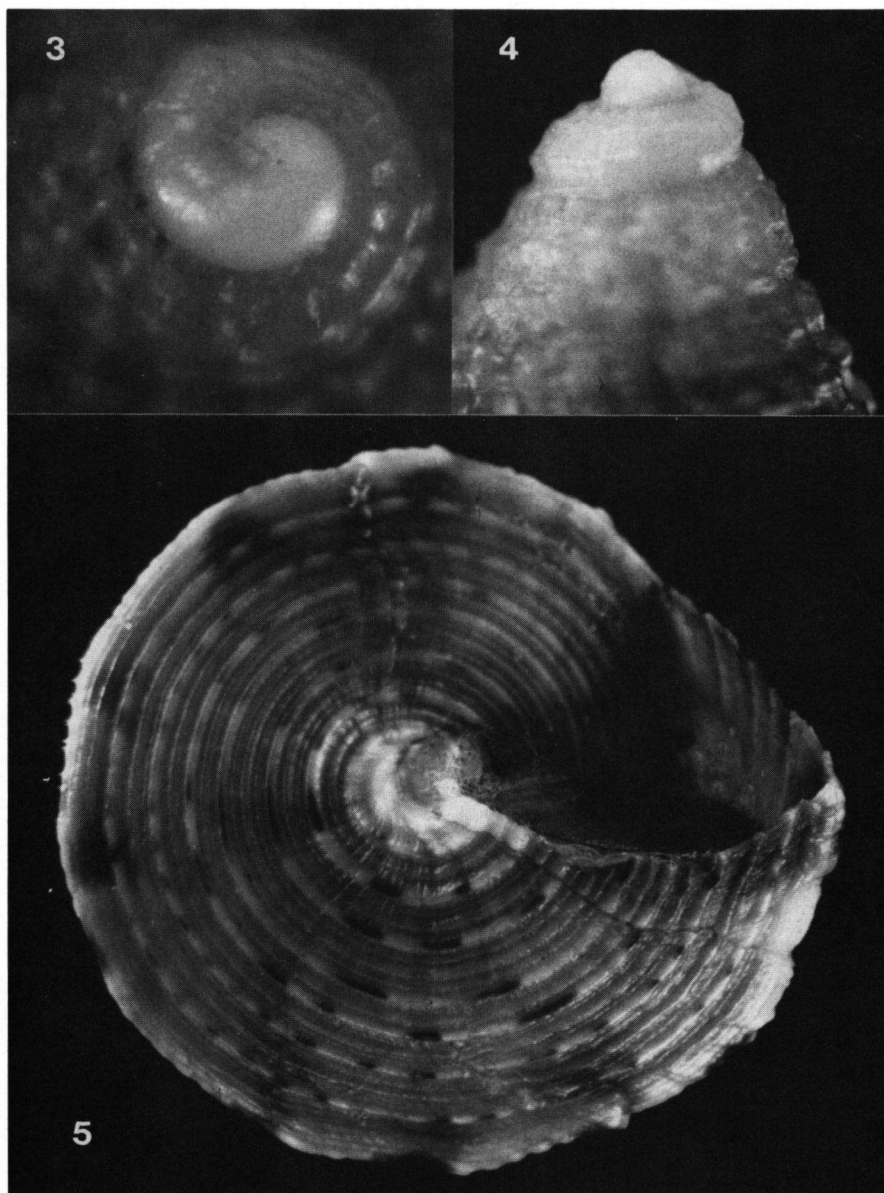

Fig. 3-5. *Calliostoma gubbiolii* Nofroni, 1984, Luz (Portugal). 3, top van exemplaar van 10,7 x 9,7 mm; 4-5, top en onderzijde van het exemplaar van fig. 1-2. Materiaal in collectie R.W.B. Bruins.

Tenslotte wil ik de heer A. van der Sman bijzonder hartelijk danken voor het vervaardigen van de foto's die als illustratie bij dit artikel zijn gevoegd.

SUMMARY

Calliostoma gubbiolii Nofroni, 1984 (Prosobranchia: Trochidae), originally described from a single mediterranean locality, viz. off S. Pedro de Alcantara, province of Málaga, SE. Spain, is reported from Luz, province of Algarve, Portugal. There are no obvious differences between the Mediterranean and the Atlantic specimens.

LITERATUUR

- AARTSEN, J.J. VAN, H.P.G.M. MENKHORST & E. GITTENBERGER, 1984. The marine Mollusca of the Bay of Algeciras, Spain, with general notes on Mitrella, Marginellidae and Turridae. — *Basteria*, Suppl. 2: 1-135.
- NOFRONI, I., 1984. A new Trochidae from the Mediterranean *Calliostoma* (*Ampullotrochus*) *gubbiolii* n. sp. (Archeogastropoda). — *La Conchiglia* 16 (178-179): 3-5.